

تبلور معماری اکوتک در طراحی ایستگاه های راه آهن برای دستیابی به معماری پایدار

رضا فرجی^۱، مسعود یوسفی تذکر^{۳*}

۱- گروه معماری، پردیس علوم و تحقیقات اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران. ir_faraji@iran.ir

۲- گروه معماری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران. ir_faraji@iran.ir

۳- گروه معماری، واحد اردبیل، دانشگاه آزاد اسلامی، اردبیل، ایران. myousefy56@gmail.com

چکیده

یکی از مهمترین اجزای سیستم حمل و نقل ریلی، ایستگاه است. ایستگاه نقطه آغازی برای بالندگی و عرضه مفاهیم در قالب کالبد برای تازه واردان و باعث حس تعلق شهروندان است. اولین خاطرات ورود و آخرین وداع در ایستگاه صورت می گیرد و مسافران خود را در نمادهایی از فرهنگ و روحیه مکان غرق می یابند، بدین ترتیب که ایستگاه شایسته می تواند سمبل مناسبی برای شهر باشد. ایستگاه راه آهن شاهرگ حیاتی و بخشی از چشم انداز شهری است و به عنوان مکانی است که نقاط قوت و ضعف یک شهر را نشان می دهد. طراحی ایستگاه بر اساس منشور اکوتک، از یک سو باعث ایجاد یک احساس همگرایی و ارتباط فضاهای داخلی ایستگاه با محیط پیرامونش شده و از سوی دیگر مرز مشترکی را برای اتصال ساختمان به شهر پدید می آورد. بامطرح کردن پایداری زیست محیطی در قالب منشور اکوتک به دنبال بررسی روند تغییرات اکولوژیکی، شناخت محیط و بستر طرح و بهره وری بالاتری از انرژی های منطقه می باشیم تا براین اساس به الگو و مدلی دست یابیم که در برگرفته ی، تکنولوژی همسو با طبیعت باشد. زیرا الگوهای طبیعی هم از نظر سازه ای و هم از منظر زیبایی شناسی مناسب می باشند. در این مقاله که براساس اسناد و مطالعات کتابخانه ای و جستجوی مقالات از پایگاه های اطلاعاتی تهیه شده است، پس از شناخت ایستگاه راه آهن و معماری اکوتک، به تاثیرات معماری اکوتک بر جنبه های مختلف طراحی ایستگاه پرداخته است و سپس پیشنهاداتی جهت تاثیر بیشتر ارائه شده است.

واژه های کلیدی: منشور اکوتک، معماری پایدار، ایستگاه راه آهن، طبیعت

۱- مقدمه

انتقال انسان و بار از دیرباز یکی از مهمترین چالش های بشر در زندگی بشمار می رود. این دغدغه از روزهایی که انسان بار بر دوش خود و چارپایان می گذاشت تا به امروز که انسان با سفینه های فضایی به کرات دیگر می رود، همواره همراه بشر بوده است. حمل و نقل ریلی آغازی بود که با انواع پیشرفت ها در دیگر سیستم های حمل و نقل، همچون حمل و نقل هوایی و جاده ای، هرگز پایان نیافت. ویژگی های خاص حمل و نقل ریلی، جلوه های متفاوت از آن در میان دیگر شبکه های حمل و نقل بوجود آورده است. توانایی بالا در حمل و نقل بار، ایمنی مناسب برای مسافران، تعامل مطلوب با محیط زیست پیرامون، هزینه های کم برای استفاده کنندگان و...، همه و همه عواملی است که پویایی این شبکه حمل و نقل را همچنان حفظ نموده است. [۱] شبکه حمل و نقل ریلی کارآمد یکی از اساسی ترین نیازهای توسعه پایدار در دنیا می باشد. احداث راه آهن باعث تقویت منابع اقتصاد ملی شده و با صرفه جویی در مصرف انرژی و کاهش اثرات زیست محیطی، دولت ها را در رسیدن به اهداف توسعه پایدار، کمک می کند. [۲]